

UCHWAŁA NR 35/98/2023
KOLEGIUM REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ W ŁODZI

z dnia 1 grudnia 2023 r.

w sprawie: uchwały Nr XLV/340/2023 Rady Gminy Grabica z dnia 27 października 2023 r. w sprawie zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi w składzie:

1/ Beata Kaczmarek	7/ Magdalena Budziarek
2/ Roman Drozdowski	8/ Bogusław Wenus
3/ Iwona Kopczyńska	9/ Radosław Hrychorczuk
4/ Anna Kaźmierczak	10/ Zofia Dolewka
5/ Bogdan Łągwa	11/ Krzysztof Kozik
6/ Łukasz Szczepanik	12/ Anna Adamczewska

Po rozpoznaniu w dniu 1 grudnia 2023 roku **Uchwały Nr XLV/340/2023 Rady Gminy Grabica z dnia 27 października 2023 r. w sprawie zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków**, działając na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku samorządzie gminnym (Dz. U. 2023 r., poz. 40) oraz art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. 2023r., poz. 1325)

uchwała, co następuje:

z powodu naruszenia prawa, tj. art. 7 ust. 3 i 3a ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz.U. z 2023 r., poz. 702 tj.), art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U. z 2022 r., poz. 840 tj.) oraz § 6 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz. U. z 2016 r., poz. 283 tj.), stwierdza się nieważność Uchwały Nr XLV/340/2023 Rady Gminy Grabica z dnia 27 października 2023 r. w sprawie zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków.

Uzasadnienie

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi wszczęło postępowanie nadzorcze w stosunku do Uchwały Nr XLV/340/2023 Rady Gminy Grabica z dnia 27 października 2023 r. w sprawie zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków - zwanej dalej „Uchwałą” – zawiadamiając przedstawicieli jednostki o terminie posiedzenia. W posiedzeniu Kolegium nie uczestniczyli przedstawiciele jednostki.

Uchwała została podjęta na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym oraz art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, upoważniającego organy stanowiące gmin, powiatów, samorządów województw do określenia w drodze uchwały zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków.

Kolegium stwierdziło, że z regulacji zamieszczonych w § 1 ust. 2 Uchwały wynika, że dotacja udzielana przedsiębiorcy stanowi pomoc *de minimis* w rozumieniu rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. Tym samym Uchwała stanowi program pomocowy, natomiast jej projekt nie został przekazany Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz Ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa. Powyższe oznacza, że Uchwała została podjęta z naruszeniem art. 7 ust. 3 i 3a ustawy o postępowaniu w sprawach pomocy publicznej (Dz.U. z 2023 r., poz. 702 tj.). Zgodnie z przywołanymi przepisami projekt programu pomocowego przewidujący udzielanie pomocy *de minimis* podlega zgłoszeniu Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (art. 7 ust. 3 ustawy), a projekt programu pomocowego przewidujący udzielanie pomocy *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie podlega zgłoszeniu Ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa (art. 7 ust. 3a), które to podmioty w terminie 14 dni mogą przedstawić zastrzeżenia dotyczące przejrzystości zasad udzielania pomocy.

Z art. 81 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami wynika upoważnienie dla organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego do określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków. Jak wskazał Wojewódzki Sąd Administracyjny w Łodzi w wyroku z dnia 4 października 2023 r. (sygn. akt I SA/Łd 502/23, LEX nr 3622818) „w pojęciu „zasad udzielania dotacji” w rozumieniu art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami mieszczą się ustalenia dotyczące tego, komu mogą być udzielone dotacje, jakie czynności ma wykonać podmiot ubiegający się o dotację, aby mógł ją otrzymać, zasady postępowania z wnioskiem o udzielenie dotacji, wymagane dokumenty do rozpoznania wniosku oraz forma załatwienia tego wniosku. Uchwała rady gminy powinna określać również terminy składania wniosków o przyznanie dotacji przez potencjalnych beneficjentów dotacji, gdyż pełnią one rolę gwarancyjną. Podmiotowi ubiegającemu się o dotację musi być wiadome, jaki będzie miał czas na dokonanie czynności niezbędnych do uzyskania dotacji.” Tymczasem analiza treści Uchwały wykazała, że Rada Gminy Grabica nie określiła terminu w jakim wnioskodawca jest zobowiązany złożyć wniosek o udzielenie dotacji, co – w ocenie Kolegium Izby - narusza art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Zastrzeżenia Kolegium Izby budzi § 3 ust 1 pkt 1 Uchwały zgodnie z którym dotacja może być udzielona na dofinansowanie nakładów koniecznych na wykonanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków, ustalonych na podstawie kosztorysu zatwierdzonego przez wojewódzkiego konserwatora zabytków. Analiza jego treści prowadzi bowiem do wniosku, że Rada Gminy nałożyła na wnioskodawcę obowiązek, który nie jest możliwy do zrealizowania ze względu na brak kompetencji wojewódzkiego konserwatora zabytków do zatwierdzania takiego kosztorysu. W świetle ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami wojewódzki konserwator zabytków nie jest uprawniony do zatwierdzania kosztorysu na podstawie którego ustala się nakłady konieczne objęte dotacją udzielaną z budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Kompetencja powyższa przysługuje wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków wyłącznie w zakresie dotacji udzielanych z budżetu państwa. Wniosek taki – zdaniem Kolegium - wynika z art. 76 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami w świetle którego dotacja może być udzielona na dofinansowanie ustawowo określonych nakładów koniecznych ustalonych na podstawie kosztorysu zatwierdzonego przez wojewódzkiego konserwatora zabytków. Powyższe ustalenia Kolegium Izby

potwierdza również § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego z dnia 16 sierpnia 2017 r. w sprawie dotacji celowej na prace konserwatorskie lub restauratorskie przy zabytku wpisanym na Listę Skarbów Dziedzictwa oraz prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków (Dz.U. z 2023 r., poz. 2425 tj.) wskazujący, że ów kosztorys stanowi jeden z elementów wniosku o udzielenie dotacji celowej, który wnioskodawca składa ministrowi właściwemu do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego. Biorąc pod uwagę powyższe, nałożenie przez Radę Gminy Grabica na wnioskodawcę obowiązku złożenia kosztorysu zatwierdzonego przez wojewódzkiego konserwatora zabytków wykracza poza zakres upoważnienia określonego w art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

Analiza zapisów Uchwały w zakresie przedmiotowego obowiązku wnioskodawcy prowadzi również do wniosku o wewnętrznej sprzeczności jej postanowień. Zauważyć bowiem należy, że treść § 6 Uchwały określającej treść (elementy) wniosku o udzielenie dotacji (ust. 1) oraz wskazującego dokumenty, które wnioskodawca jest zobowiązany do niego dołączyć (ust. 2) nie przystaje do postanowień Załącznika do Uchwały Nr XLV/340/2023 – część IV „WYKAZ WYMAGANYCH ZAŁĄCZNIKÓW”. W świetle § 6 Uchwały wnioskodawca nie jest bowiem zobowiązany do dołączenia do wniosku kosztorysu, ale ów obowiązek wynika już z pkt. 4 części IV Załącznika do Uchwały zgodnie z którym wymaganym (a więc – zdaniem Kolegium Izby - koniecznym) załącznikiem do wniosku jest „(...) kosztorys przewidywanych prac lub robót, ze wskazaniem źródeł ich finansowania”. Powyższe postanowienia naruszają § 6 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie „Zasad techniki prawodawczej”, zgodnie z którym przepisy ustawy (uchwały) redaguje się tak, aby dokładnie i w sposób zrozumiały dla adresatów zawartych w nich norm wyrażały intencje prawodawcy. Z uwagi na fakt, że uchwała Nr XLV/340/2023 stanowi akt prawa miejscowego, to zdaniem Kolegium Izby jej uregulowania powinny być sformułowane w sposób precyzyjny i czytelny, tak aby adresaci uchwały oraz organy ją stosujące nie mieli wątpliwości co do zapisów w niej zawartych. Wymagań powyższych przedmiotowa Uchwała nie spełnia.

Biorąc powyższe pod uwagę postanowiono, jak w sentencji.

Od uchwały Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi służy skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi. Skargę wnosi się do Sądu za pośrednictwem Regionalnej Izby Obrachunkowej w terminie 30 dni od dnia doręczenia skarżącemu uchwały.

Przewodniczący Kolegium

Zastępca Prezesa RIO w Łodzi

Beata Kaczmarek